

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

الربما
علیهما صاب
الربما

www. **Ghaemiyeh** .com
www. **Ghaemiyeh** .org
www. **Ghaemiyeh** .net
www. **Ghaemiyeh** .ir

وقف مهدوی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وقف مهدوی

نویسنده:

محمد رضا فوادیان

ناشر چاپی:

بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود (علیه السلام)

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۷	وقف مهدوی
۷	مشخصات کتاب
۷	اشاره
۹	فهرست مطالب
۱۱	سلام
۱۶	تاریخچه
۲۷	نمونه های وقف مهدوی
۲۷	۱. چشمه علی دامغان
۲۹	۲. حجت آباد یزد
۳۰	۳. قرآن وقف شده برای امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف
۳۲	۴. وقف شمشیر
۳۲	دنیای وقف
۳۴	وقف مهدوی
۳۸	چرا وقف
۳۹	وقف مهدوی چرا؟
۵۰	آثار وقف مهدوی
۵۰	اشاره
۵۰	۱. تألیف قلوب مردم به امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف
۵۱	۲. آشنا نمودن مردم با فرهنگ مهدوی
۵۲	۳. بسط و گسترش فرهنگ مهدوی
۵۳	۴. تشویق دیگران به وقف مهدوی
۵۳	وقف مهدوی؛ وظایف منتظران
۵۴	حکم وقف از بیان امام زمان

عنايت امام زمان عجل الله تعالى فرجه الشريف به اوقاف ۵۶

درباره مرکز ۶۹

سرشناسه: فوادیان، محمدرضا، ۱۳۵۱ -

عنوان و نام پدیدآور: وقف مهدوی / محمد ضا فوادیان.

مشخصات نشر: قم: بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود (عج)، مرکز تخصصی امامت و مهدویت، ۱۳۸۸.

مشخصات ظاهری: ۶۱ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۶۴۶-۰۷-۸

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: محمدبن حسن (عج)، امام دوازدهم، ۲۵۵ق. - - موقوفه ها

موضوع: وقف -- ایران

موضوع: موقوفه ها -- ایران

رده بندی کنگره: BP۵۱/۳۵/ف۹و۷و۹ ۱۳۸۸

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۹۵۹

ص: ۱

اشاره

فهرست مطالب

سلام ۴

تاریخچه ۹

نمونه های وقف مهدوی ۲۰

۱. چشمه علی دامغان ۲۰

۲. حجت آباد یزد ۲۲

۳- قرآن وقف شده برای امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف ۲۳

۴- وقف شمشیر ۲۵

دنیای وقف ۲۵

وقف مهدوی ۲۷

چرا وقف ۳۱

وقف مهدوی چرا؟ ۳۲

آثار وقف مهدوی ۴۳

۱. تألیف قلوب مردم به امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف ۴۳

۲. آشنا نمودن مردم با فرهنگ مهدوی ۴۴

۳. بسط و گسترش فرهنگ مهدوی ۴۵

۴. تشویق دیگران به وقف مهدوی ۴۶

وقف مهدوی؛ وظایف منتظران ۴۶

حکم وقف از بیان امام زمان ۴۷

عنايت امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف به اوقاف ۴۹

یکی از جلوه‌ها و جنبه‌های مهم، حساس و زیبای اسلام، سنت حسنه وقف است که همواره تاثیر و آثار فراوانی برای جهان اسلام داشته و دارد. مسلمان‌ها در طول تاریخ با انگیزه‌های متفاوتی اموالی را وقف نموده‌اند که برکات فراوانی برای واقف و دیگران داشته است. هر مسلمانی تاکنون شاهد این موقوفات بوده و از ثمره‌های مراکز وقفی مانند مساجد، تکایا، مراکز رفاهی، آموزشی و خدماتی بهره برده است.

اما آنچه بسیار زیبا و شنیدنی است، تنوع دنیای وقف است. واقفین و نیک‌اندیشان محترم بنا بر شرایط زمان از دارایی‌های خود

در زمینه های مختلف خدمات بزرگی به فرهنگ و تمدن اسلامی نموده اند. در حال حاضر از حیث تنوع نیت ها، کشور ما رتبه اول را دارد که در همه زمینه ها تقریباً وقف داریم، حتی وقف های مهدوی نیز کم و بیش وجود دارد.

ضمن احترام و پاس داشتن به تمام موقوفات جهان باید توجه داشت «وقف برای امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف» جایگاه و رتبه ای والا- دارد که تاکنون مورد غفلت بوده است. شایسته است «وقف مهدوی» فرهنگ شود و در ترویج آن تا حد امکان کوشش کرد.

«ترویج فرهنگ وقف مهدوی» از ترکیب چهار واژه پدیدار گشته و در صدد چهار مطلب است:

۱. ترویج به مجموعه کارهایی گفته می شود که برآمدن آن توسعه وقف در عرصه کلان جامعه و در عرصه زندگی فردی است. این توسعه با شاخص های کیفی مثل تعداد موقوفات و نیز با شاخص های کیفی مثل رشد توجه معنوی مردم به علت استفاده از موقوفات قابل اندازه گیری است. بنابراین

توسعه یا رشد همه فرایندهای پیدا و ناپیدا در همه عرصه های فکری، معنوی و روحی، کالاهای منقول و غیر منقول می شود؛ زیرا وقف همه این زمینه ها را می تواند شامل گردد.

۲. فرهنگ به عنوان دومین کلید واژه این طرح شامل اندیشه ها، کتب، مقالات، پایان نامه ها، رویکردهای درونی و بیرونی می شود.

تعاریف زیادی برای فرهنگ آورده اند برخی فرهنگ را ترکیبی از رفتارهای مکتبی داشته و برخی دیگر مجموعه رفتارهایی که نسلی به نسل دیگر منتقل می کند و... در نهایت یکی از بهترین تعاریف فرهنگ عبارت است از: مجموعه ای از قوانین، اخلاقیات، اعتقادات و عادات و هر دانستنی که انسان از جامعه کسب می کند و در حقیقت فرهنگ حاوی تعاریفی از حقایق موجودات که بر پایه آن، معارف مردمش را شکل می دهد.

۳. سومین واژه «وقف» است که در دین اسلام تعریف خاص خود را دارد و منظور از آن بخشیدن مبداری از اموال در راه

خداست. واقف منفعت حاصل از چیزی را در راه خاصی خرج می کند و بعد از حیات، ثواب کارش دائماً به او می رسد.

۴. مهدویت چهارمین کلید واژه این طرح است.

آغاز شیعه با امامت است و در نهایت مهدویت آن را به تکامل می رساند. بنابراین امروز هویت شیعه بستگی به آن دارد اگر از شیعه مهدویت گرفته شود، تفاوت اساسی با سایر ملت ها و مذهب ها ندارد. همه ی انسانها و ملت ها معتقد به منجی هستند. همه می گویند: کسی می آید و جهان را نجات می دهد. اما شیعه می گوید: او الان وجود دارد. الان صدای مرا می شنود. الان مرا می بیند و از همه بالاتر الان پاسخ گوست، لیبیک می گوید. شیعه همواره با این اعتقاد، به حیات خود ادامه داده است. لذا وقف مهدوی، وقف برای هویت شیعه است و «ترویج فرهنگ وقف مهدوی» گامی در جهت رشد و شکوفایی، توسعه و استقبال «وقف مهدوی» است که در نهایت منجر به شناخت مردم از جایگاه حجت خدا در عالم شده و برای ظهور و تشکیل

ص: ۷

حکومت عدل گستر جهان، زمینه های لازم را فراهم سازند.

به عبارت دیگر وقف مهدوی، احساس مسئولیت در برابر امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف و عینیت بخشیدن به اهداف امام عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف است و قطعاً وقف می تواند نقش بسزایی در آماده نمودن مردم برای ظهور نماید و زمینه سازی برای ظهور نماید.

(مسعود دریس: آبادان)

ص: ۸

وقف برای امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف از همان اوایل غیبت صغری شروع شده است. بهترین شاهد بر این مطلب، حکایتی است که شیخ طوسی آن را این گونه نقل می کند:

«قاسم بن علاء» که صد و هفده سال عمرش می گذشت. مدت سی و هفت سال است که بینایی چشمهایش را از دست داده و جایی را نمی بیند.

او، روزگار امام هادی و امام حسن عسکری را درک کرده است و توسط دو نفر از نایبان خاص امام دوازدهم - محمد بن عثمان و حسین بن روح - نامه هایی به او می رسیده است؛ اما حدود دو ماه نامه نگاری قطع شد و او

از این واقعه، ناراحت و مضطرب می باشد.

روزی که مشغول خوردن نهار می باشد، خدمتگزارش وارد شده و می گوید:

- قاصدی از سرزمین عراق آمده است که نامه های خصوصی برای شما دارد.

قاسم بن علاء، از شنیدن این خبر خوشحال میشود؛ زیرا می داند که نایبان امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف از عراق برایش نامه می نویسند.

بنابراین، رو به سوی قبله نموده و سجده شکر می گذارد.

در این وقت قاصد که پیرمردی کوتاه قامت است و جامه ای از پارچه های مصری بر تن و خورجین بردوش دارد، وارد می شود.

قاسم بن علاء برخاسته و او را در آغوش گرفته و بوسه میدهد. سپس با دست خودش، خورجین را از شانه او برمی دارد.

خدمتگزار، ظرف آبی را پیش می آورد و قاسم بن علاء، دست قاصد را شستشو داده و او را کنار خودش می نشاند.

وقتی غذا خورده می شود، دستهایشان را می شویند و پیرمرد از داخل خورجین نامه ای را به قاسم بن علاء تسلیم می کند.

قاسم بن علاء نامه را بوسیده و به «ابن ابی سلمه» که از نزدیکانش است، می دهد تا آنرا بخواند.

او، پس از خواندن نامه ساکت شده و سخنی نمی گوید.

قاسم بن علاء می پرسد:

- ابو عبدالله*خیر است؟

او میگوید:

- خیر است.

قاسم بن علاء چهره در هم کشیده و می گوید:

- وای بر تو! چیزی درباره من نوشته است؟

ابو عبدالله پاسخ می دهد:

- چیزی که ناخوشایند تو باشد، نیست؛ اما ما را نگران خواهد ساخت.

قاسم به تندی می پرسد.

- خبر چیست؟!

ابو عبدالله با بغض در گلو می گوید:

- در نامه خبر داده اند که تو پس از چهل روز دیگر خواهی مرد! و برایت هفت قطعه پارچه فرستاده شده است.

قاسم بن علاء می پرسد:

ص: ۱۱

- آیا با ایمان از دینا می روم؟

ابوعبدالله اشک ریزان پاسخ می دهد:

- آری؛ با ایمان از دنیا خواهی رفت.

قاسم می خندد و می گوید:

- بعد از این عمری که داشته ام و خبری که اکنون شنیدم، دیگر هیچ آرزویی ندارم.

پیرمرد قاصد از جای برخاسته و دست به داخل خورجین خود می برد:

پارچه هایی را در نامه از آنها یاد شده بود، بیرون آورده و به قاسم بن علاء تسلیم می کند.

ساعتی بعد، قاسم کسی را به دنبال دوستش «عبدالرحمان بن محمد بدری» می فرستد عبدالرحمان، هرچند که از دشمنان اهلیت می باشد؛ اما در امور دنیایی، دوستی و نشست و برخاست با قاسم دارد.

قاسم بن علاء وقتی حضور دوستش را کنار خویش احساس میکند نامه امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف را به او می دهد و می گوید:

- این را، تو هم بخوان

اطرافیان قاسم که انتظار چنین عملی را نداشته اند ناراحت شده و می گویند:

- خدا را در نظر بگیرای قاسم! جماعت

شیعه نیز شاید نتوانند حقیقت این نامه را تحمل کنند، چه رسد به عبدالرحمان!

قاسم می گوید:

- می دانم سرّی را که نباید فاش ساخت، افشا می کنم؛ اما به خاطر علاقه ام نسبت به عبدالرحمان و میل شدیدی که به هدایت و رستگاری او دارم می خواهم نامه را بخواند

عبدالرحمان نامه را برداشته و شروع به خواندن می کند.

دقایقی که می گذرد، او با حالتی برافروخته و خشمگین شده، نامه را جلوی قاسم انداخته و می گوید:

-ای دوست من! از خدا پروا کن. تو مرد فاضلی هستی و از دین استواری برخوردار می باشی. مگر به یاد نداری که خداوند عزوجل می فرماید «هیچ کسی نمی داند فردا چه به دست خواهد آورد و کسی نیز نمی داند که در کدام نقطه زمین خواهد مرد(۱)» عبدالرحمان لحظه ای سکوت کرده و ادامه می دهد:

- پروردگار فرموده است: «خداوند دانای

ص: ۱۳

به غیب است و غیث را بر هیچ کس آشکار نمی کند...»(۱)

قاسم با خنده ای آرام به او می گوید:

- آیه را تمام کن.

و خودش دنباله آیه ای را که عبدالرحمان تلاوت کرده است، بر زبان می آورد:

«مگر رسولانی که مورد رضایت او باشند»(۲)

سپس سرش را بالا و پایین برده با آرامش ادامه می دهد:

- ای عبدالرحمان! مولای من همان کسی است که مورد رضای خدا می باشد.

ای دوست من! می دانستم که تو با خواندن نامه امام من، چنین عکس العملی نشان خواهی داد. اکنون، امروز را تاریخ بگذار پس اگر من بعد از تاریخی که در این نامه آمده است زنده ماندم بدان که حق نیستم، و اگر مُردم در مورد کار خویش اندیشه کن.

عبدالرحمان، این روز را تاریخ می گذارد و از دوست خودش خداحافظی کرده و خانه او را ترک می کند.

ص: ۱۴

۱- سوره جن، آیه ۲۶

۲- سوره جن، آیه ۲۷

هفت روز می گذرد.

قاسم بن علاء به خاطر تب شدیدی که به جانش افتاده است، در بستر نشسته و پشت به دیوار دارد. پسرش حسن بن قاسم که مردی شراب خوار و آلوده می باشد در گوشه ای از اتاق و نزدیک بستر پدر نشسته است. او عبایش را بر صورت افکنده و ساکت و خاموش است.

عده ای از دوستان قاسم که در اتاق هستند، آرام آرام اشک می ریزند و به پیر خویش چشم دارند.

قاسم، پشت از دیوار برداشته و سنگینی بدنش را بردستها تکیه می دهد و می گوید:

-ای دوستانم! در برابر خدا شفیعان من باشید!...

قاسم این جمله را دوبار دیگر تکرار می کند.

سپس مژگانش به لرزه در می آید. حدقه چشمهایش همچون غنچه گل لاله که پرپر شده باشد ورم کرده است.

قاسم با آستینش بر چشمها می کشد: خونابه ای همچون آبی که از گوشت می چکد، از چشمهایش بیرون می آید و بینایی؛
بینایی از

ص: ۱۵

دست رفته، پس از سالهای سال، به چشمهای او باز می آید!

شگفتی در روزهای واپسین زندگانی روی داده است، قاسم همه چیز و همه کس را می بیند!

کسانی که گرد وجود او هستند، در حیرت غوطه ور می باشند و توان برزبان آوردن هیچ سخنی را ندارند.

او، در ابتدا با گوشه چشم به فرزندش نگریسته و می گوید:

-ای حسن! نزد من بیا.

سپس روی به دیگر یارانش گردانده و آنها را به اسم می خواند تا در کنار او جمع شوند.

خویشاوندان و یاران قاسم، مبهوت و حیران شده از چنین حادثه ای، اطراف او جمع شده و به حدقه های چشمانش که هر دو سالم هستند، نگاه می کنند.

خبر، خیلی زود در میان مردم پخش می شود و گروههای مختلف مردم به خانه اش می آیند، تا با چشم خویش او را ببینند «عتبه بن عبدالله مسعودی» که قاضی القضاات بغداد است و اکنون به انجام کاری در آذربایجان

می باشد، به دیدار او آمده و در حالیکه انگشتی با نگیں فیروزه را به او نشان می دهد می پرسید:

- این چیست که در دست من است؟

قاسم می گوید:

بر نگیں انگشتی که در دست داری سه سطر نوشته شده است که البته قابل خواندن نیست!

حرف تمام است و سخنی که باید گفته می شده بیان گردیده است.

قاضی القضاة بغداد شگفت زده از آن خانه خارج میشود تا صحت خبر شفا یافتن چشمهای «قاسم بن علاء» را به همه برساند

دقایقی بعد، قاسم به پسرش نگاه کرده و می گوید:

- ای حسن! خداوند به تو مقام و منزلتی خواهد داد پس بیا و با تشکر از پروردگارت، خود را لایق این مقام ساز!

حسن می گوید:

- ای پدر! پذیرفتم.

قاسم می پرسد؟

- چگونه پذیرفتی؟

ص: ۱۷

حسن که اشک می ریزد، می گوید:

- هرطور که تو ای پدر فرمان دهی.

قاسم به مهربانی و شفقت در کلام می گوید:

می خواهم که از میخوارگی دست برداری.

حسن می گوید:

- پدر! سوگند به آنکه در یادش هستی، از شراب خوردن و اعمال زشت دیگر که تو نمی دانی، دست بر خواهم داشت.

قاسم بن علاء، در این هنگام به سوی آسمان دست دراز کرده و سه بار تکرار می کند:

- خداوندا! فرمانبرداری و طاعت خود را به پسرم الهام فرما و او را از نافرمانی خودت دور گردان!

او سپس کاغذی طلبیده و وصیت خویش را بر آن ثبت می کند.

هنگامی که چهل روز از ورود پیک امام زمان به خانه قاسم بن علاء می گذرد و صبح طلوع می کند، قاسم بن علاء از دنیا می رود.

عبدالرحمان در این روز در بازارها سروپای برهنه می دود و فریاد بر می آورد:

ص: ۱۸

- وای! وای! که آقام از دنیا رفت.

عده ای از مردم که انتظارچنین کارهایی را از عبدالرحمان ندارند گِرد او جمع شده و با حیرت می پرسند:

- این چه کاری است که می کنی؟!!

عبدالرحمان فریاد می زند:

- خدایا! خدایا! من چیزی دیده ام که اینها ندیده اند!...

سپس شیعه شدن خودش را اعلام داشته و مردم را از رستگاری خویش آگاه می سازد و همان روز بسیاری از اموالش را وقف امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف می سازد.

چند روز بعد، پیام تسلیتی بر ای حسن بن قاسم از سوی امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف می رسد. در آخر این پیام، دعای امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف درمورد او چنین آمده است:

«خداوند، فرمانبرداری و طاعتش را به تو الهام کند و از معصیت و نافرمانیش، تو را دور دارد!... ما، پدرت را سرمشق تو و اعمال و کارهایش را الگو و نمونه برای تو قرار

نمونه های وقف مهدوی

۱. چشمه علی دامغان

در تاریخ آمده است چون فتحعلی شاه قاجار در دامغان دیده به جهان گشود پس از رسیدن به سلطنت، علاقه زیادی به محل تولد خود پیدا کرد و چند دفعه به دامغان سفر نمود. وی در سفری که برای جلوگیری از پیشرفت نادر میرزا پسر شاهرخ نادری در مشهد، به طرف خراسان می رفت در چشمه علی توقف نموده و دستور ساخت عمارتی را بدون فوت وقت داد. در مراجعت با مشاهده عمارت چشمه علی، شعف و شادمانی وی را فرا می گیرد و شعرای وقت نیز فرصت را غنیمت شمرده و اشعار بسیار زیبایی را می سرایند و حکاکان آنها را بر سنگ حک کرده و در عمارت نصب

ص: ۲۰

۱- غیبت، شیخ طوسی، ص ۳۱۵ «... و وقف الكثير من ضیاعه ...»

می کنند.

پس از ساخت عمارت فوق، شاه اعلام کرد: «این عمارت کعبه ثانی نیاز دارد» و دستور داد مسجدی در کنار چشمه بسازند. پس در آن مسجدی در جوار عمارت، با طاق رومی ساخته شد که تا چند سال قبل آثاری از آن مشاهده می شد. فتحعلی شاه در آن زمان دستور داد وقف نامه ای را برای چشمه علی بر دو سنگ حک و در مسجد نصب نمایند ولی به دلیل عدم کارایی و مخروبه شدن مسجد، آثار باقیمانده تخریب و مجدداً در همان محل مسجدی زیبا احداث گردید.

چشمه علی علاوه بر مناظر و طبیعت زیبایش، منبع تامین کننده آب شهرستان دامغان محسوب می شود و قطعه سنگی که روی آن منقوش است مورد توجه بازدیدکنندگان بوده است البته در حال حاضر اثری از آن سنگ نیست. این چشمه در سال ۱۲۱۷ هجری قمری وقف امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف شده است. در هر صورت چشمه علی علاوه بر مکانی توریستی محلی مذهبی و مورد احترام

ص: ۲۱

۲. حجت آباد یزد

مجموعه حجت آباد وزیر که به استناد مدارک تاریخی در سال ۱۲۹۸ هـ. ق احداث شده، دارای باغ و عمارتی است که اقامتگاه تابستانی میرزا محمد مستوفی وزیر ناصرالدینشاه و حاکم یزد بوده و هم اکنون در محل تقاطع دو مسیر پرتردد یزد - تهران و یزد - طبس قرار گرفته است. بنا به گفته اهالی، نام گذاری این مجموعه براساس قنات موجود در محل انجام گرفته و چون بخشی از آب این قناب در شبانه روز وقف امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف می باشد و نیز از آنجا که در ایام نیمه شعبان به مدت سه روز به اطعام فقرا پرداخته می شده، این مجموعه «حجت آباد» نامیده شده است. این مجموعه شامل بناهای متعددی است که از آن جمله می توان به بازارچه، آب انبار، کاروانسرا، باغ و عمارت

ص: ۲۲

۳. قرآن وقف شده برای امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف

در کتاب خانه های بزرگ ایران، قرآن هایی وجود دارد که وقف امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف است. در کتابخانه آستانه مقدسه شاه چراغ در شیراز نمونه هایی وجود دارد که در فهرست کتب خطی آن اشاره شده است، مثلاً به شماره ردیف ۴۵۱ و ۴۵۹ قرآنی که سوره فتح و نصر است وقف صاحب زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف شده است و همچنین قرآنی سی پاره ای به شماره ردیف ۱۱۴۶ توسط بابا محمدخان پسر میرزا در سال ۱۱۴۱ هـ.ق وقف امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف شده است. اما یکی از نمونه های بسیار زیبا قرآنی است که در موزه مجلس شورای اسلامی است.

این قرآن در قطع رحلی و به ابعاد ۲۱ عجل الله تعالی فرجه الشریف ۳۲ سانتی متر به خط نسخ و به قلم میرزا احمد نیریزی پدید آمده است. واقف اصلی این قرآن، محمد تقی خان بافقی حاکم یزد بوده است. وی اراده می کند این قرآن وقف امام

زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف شود و اولاد ذکورش نسل اندر نسل و پسر بزرگ مقدم بر پسر کوچک تر قرآن را تلاوت نموده و ثواب آن به امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف هدیه شود و چنان چه در دوره ای پسر در خاندانش نباشد. تولیت قرائت به اعلم مجتهدین زمان که نایب امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف محسوب می شود. واگذار شود. و هر زمان که امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف، ظهور فرمودند این قرآن در اختیار او قرار بگیرد. (۱)

در دوره های اول مجلس، نماینده یزد آن را به کتابخانه داد تا مورد مرمت و بازسازی قرار گیرد و در همین کتابخانه استفاده شود.

این قرآن از نظر جنس کاغذ، کتابت و تذهیب بی نظیر بوده و جلدی عالی دارد و با توجه به ویژگی خاص این قرآن که «وقف تلاوت امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف» بوده، اینک در دست اصلاحات کامپیوتری است و پیش بینی شده با شمارگان ۵ هزار نسخه منتشر شود و در نظر گرفته شده اگر با استقبال خوبی رو به رو شود، با تغییر جلد و کاغذ و با قیمت مناسب

ص: ۲۴

۱- در رابطه با این قرآن مقاله ای در فصلنامه بهارستان، بهار ۱۳۸۸ توسط آقای داود نظریان آمده است.

و متعادل در اختیار عموم مردم قرار گیرد.

۴. وقف شمشیر

در گنجینه ی آستانه مقدسه حضرت معصومه (س)، شمشیر همراه با غلاف، قمه، سپر و تبری وجود دارد که از دوران قاجار به (قرن سیزدهم) وقف امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف شده است.

آقای حسین قلی خان قاجار، شمشیر فولادی طلاکوب با روکش طلا و مرصع و مزین به رنگ های مینایی را وقف امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف نموده است.

همچنین نواب حسین قلی خان قاجار، قمه ای فولادی با دسته ی استخوانی و غلاف چوبی با روکش طلا را وقف حضرت صاحب الامر عجل الله تعالی فرجه الشریف نموده است. (۱)

دنیای وقف

بامرو بر وقف نامه ها، روح انسان دوستی و

ص: ۲۵

۱- ر ک: به، نگرشی به آثار گرانبهای فرهنگی هنری آستانه مقدسه قم

بزرگواری تجلی می کند. واقفان خیراندیش برای خیلی از موضوعات به فکر بوده اند که مایه ی خوشحالی است. ابن بطوطه می نویسد: «روزی در یکی از کوچه های دمشق می گذشتم پسریچه ای را دیدم که از دستش یک کاسه ی چینی افتاد و شکست. مردم دور او جمع شدند. شخصی گفت: غصه نخور، شکسته های کاسه را جمع کن تا نزد رئیس اوقاف ظروف ببریم. پسر خرده ها را جمع کرد و همراه آن مرد پیش رئیس اوقاف رفت و پول ظرف را گرفت و به او داد.»^(۱)

مصطفی السباعی می نویسد: «در لبنان موقوفه ای است که از عواید آن باید دو نفر هر روزه در بیمارستان ها بر بالین بیماران حاضر شوند، و در حالی که با هم نجوا می کنند به طوری که مریض صدای آن دو را بشنود این جملات را به صورت عادی رد و بدل کنند: «من می بینم که از روز گذشته خیلی بهتر است! چشمانش را ببین! قیافه اش را نگاه

ص: ۲۶

۱- سفرنامه ابن بطوطه، ج ۱، ص ۱۰۵؛ مقدمه ای بر فرهنگ وقف، ص ۵۷.

کن! به نحوی که بیمار صدای آن‌ها را بفهمد و با این تلقین معتقد شود که بیماری وی رو به بهبودی است و صحت یافتن او حتمی خواهد بود.»(۱)

تنوعات وقف آن قدر بسیار است که عوائد برخی موقوفات برای حیوانات را شامل شده است خیراندیش باریک بینی، ملکی را وقف کرده که سود آن برای طعمه‌ی سگ‌های کور خرج شود.

برخی وقف نامه‌ها در رابطه پرندگان است؛ یعنی اموالی وقف شده است که در شش ماه زمستان گندم و دانه‌های دیگر روی بام‌ها بریزند تا پرندگان بخورند.(۲)

وقف مهدوی

در تعریف وقف آمده است: عقدی که ثمره آن حبس کردن اصل، و رها کردن منفعت آن

ص: ۲۷

۱- جامعه‌ی توحیدی اسلام و عدالت، ترجمه سید علی محمد حیدری، ص ۲۵۹.

۲- مقدمه‌ای بر فرهنگ وقف، ص ۵۶.

است. (۱) یعنی اصل چیزی را نگهداشته و نفع آن را آزاد می گذارد. (۲) به عبارت دیگر؛ «حبس کردن» ثروتی از طرف مالکش به وجهی از وجوه، به نحوی که فروش آن ممنوع باشد به ارث منتقل نگردد قابل هدیه نباشد و صرف کردن آن مال در جهتی که واقف تعیین کرده است. (۳)

اما وقف مهدوی با توجه به تعریف فقهی آن عبارت است از: «جهت و سمت و سوی وقف، درباره امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف باشد». به عبارت دیگر واقف با نیت و انگیزه رشد و توسعه فرهنگ مهدویت، چیزی را در راه امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف وقف نماید.

فرد یا افراد می توانند به انتخاب خود، مالی را از مالکیت مجازی شان جدا نموده و به مالکیت خلیفه ی خدا برگردانند. همچنین می توانند منفعت به دست آمده از چیزی را

ص: ۲۸

۱- مستدرک الوسائل، ج ۱۴، ص ۴۷.

۲- حبس العین و تسبیل المنفعه.

۳- الفقه علی المذاهب الخمسه، ص ۵۸۵.

در راه امام عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف خرج و صرف نمایند.

در حقیقت یکی از وظایف منتظران صله و بخشش اموال به امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف است. (۱)

اصول کافی، احادیث فراوانی در رابطه نقل نموده است. امام صادق ۷ می فرماید:

هیچ چیز نزد خداوند محبوب تر از اختصاص دادن درهم به امام نیست و خداوند متعال در ازای هر درهم در بهشت مانند کوه احد پاداش می دهد. خداوند متعال در قرآن می فرماید: «چه کسی به خدا قرض می دهد تا خدا چند برابر پاداش دهد؟» (۲) به خدا سوگند که این آیه درباره صله به امام است. (۳)

در حدیث دیگری امام صادق ۷ می فرماید: «یک درهم صله به امام از دو میلیون درهم در سایر کارهای نیک بهتر است» (۴)

گمان نشود که امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف احتیاجی به وقف دارد. حجت خدا از آن چه در نزد من و شماست، قطعاً بی نیاز است. احتیاج او فقط

ص: ۲۹

۱- مکیال المکارم، ج ۲، ص ۳۵۷، وظیفه ۳۵

۲- سوره بقره، آیه ۲۴۵

۳- اصول کافی، ج ۱، ص ۵۳۷

۴- اصول کافی، ج ۲، ص ۱۵۶

به خداوند متعال است. در روایتی امام صادق ۷ می فرماید: «من از یکی از شما درهمی را می گیرم و حال آن که از پول داران اهل مدینه هستم. منظورم این است که شما پاکیزه شوید.»^(۱)

در روایتی در فضیلت حج آمده که: «یک درهم خرج کردن در راه حج از یک میلیون درهم در غیر آن بهتر است و یک درهم که به امام برسد مانند خرج یک میلیون درهم در حج است.»^(۲)

بنابراین اگر شخصی درباره امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف مالی را صرف و خرج بهترین راه را برای رضای پروردگار بیهوده است.

وقف نمودن برای امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف ثواب بیشتری از موقوفات دیگر دارد. زیرا او امام حی و حاضر است و هر شخصی نسبت به امام زمانش مسئولیت بیشتری دارد. کار کردن برای او نیز طعم و لذت دیگری دارد. امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف همه ما را می بیند و اعمال ما بر او عرضه می شود. وقتی شما از امواتان، مقداری

ص: ۳۰

۱- اصول کافی، ج ۱، ص ۵۳۷

۲- فروع کافی، ج ۴، ص ۲۶۰

را وقف گسترش فرهنگ مهدویت می نمایید، علاوه بر ثواب های فراوان دنیوی و اخروی، دیگران را نیز با معارف مهدوی آشنا ساخته اید. و مشوق دیگران در این رابطه می شوید و حرکت های دیگری نیز با وقف شما هم سو و هم جهت شکل می گیرد.

چرا وقف

اسلام، پیروان خود را تشویق به کمک و یاری دیگران نموده است توصیه به صدقه، شرکت در کارهای خیر، تعاون در امور مثبت و بی تفاوت نبودن به وضعیت دیگران از ویژگی های این دین کامل است.

یکی از بهترین و مؤثرترین شیوه های تکافل اجتماعی، بذل و بخشش، انفاق در راه خداوند متعال و کمک به هم نوعان وقف است. ضمن آنکه وقتی به سیره اهل بیت توجه می کنیم، در می یابیم آنهایی که امام ما هستند، و در آخرت هیچ یک از انسان ها به رتبه و مقام آن ها نمی رسند و نزد خداوند متعال، جایگاه والایی دارند، به این مسئله توجه خاصی داشته و موقوفات بسیاری از خود

به جای گذاشتند. در حالی که ما صد در صد نیاز بیشتری به لطف و بخشش خدا داریم. آنها معصوم هستند. ولی ما خطا کار و گناه کاریم و احتیاج ما به عفو الهی حتمی و واقعی است. پس چرا وقف در کارنامه ی اعمال ما نباشد. امیرمؤمنان حضرت علی عجل الله تعالی فرجه الشریف بعد از وقف می فرماید: «خدایا این را وقف نمودم تا آتش قیامت را از من دور گردانی.»

امام محمد باقر عجل الله تعالی فرجه الشریف می فرماید:

«چگونه مردم می توانند از کارهای خیر منصرف شوند؟ در صورتی که حضرت علی عجل الله تعالی فرجه الشریف در حالی که بهشت بر وی واجب شده بود، اموالی را برای فقرا وقف کرد و فرمود: خدایا این مال را برای این جهت صدقه قرار دادم که آتش را از صورتم و صورت مرا از آتش دوزخ دور سازی(۱).»

وقف مهدوی چرا؟

۱. ضرورت نواندیشی در عرصه وقف

ص: ۳۲

۱- مستدرک الوسائل، ج ۲، ص ۵۱۱. اللهم انی فعلت هذا التصرف وجهی عن النار و تصرف النار عن وجهی

۲. ضرورت طرح و گسترش فرهنگ مهدوی

این دو عامل بسیار مهم بهترین پاسخ به چرایی وقف مهدوی است. با نگاهی گذرا به موقوفات، روشن می شود که این سنت پسندیده همواره با زمان و مکان در ارتباط تنگاتنگ بوده و همراه با شکل گیری نیازها و فرصتها تنوع و صورت های مختلف پیدا نموده است.

در زمان های گذشته برای نعل اسب زائر و مرکب های زائرین وقف هایی صورت می گرفت.

امروزه می توان تنوع این وقف ها را در همان اندازه ها دنبال کرد و برای ماشین ها وقف نمود. اما اگر وقف ها در جهت رشد معنوی و شناخت زائرین نسبت به امامشان باشد، قطعاً آثار و برکات بیشتری دارد.

ضمن آن که امروزه طرح و گسترش فرهنگ مهدویت بسیار لازم و ضروری است. وقتی به کوهی نگاه می کنید، نخستین چیزی که چشم به آن دوخته می شود، قله آن کوه است و سپس دامنه و دشت و پوشش طبیعی

جلب توجه می کند. این مسئله درباره اسلام با مهدویت معنا می یابد در میان آموزه های اسلامی، مهدویت قله و اوج همه آنان است، زیرا هدف و آرمان اسلام در آن نهفته است. وقتی از یک مسلمان درباره منتهای اعتقادش سوال شود؛ که اسلام چه سرنوشتی دارد؟ و برای تو چه پسندیده است؟ پاسخش در حکومت عدل امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف خلاصه می شود.

علاوه بر آن که مهدویت در همه عرصه ها از عبادت و خانواده تا اجتماع و سیاست حضوری پررنگ دارد. بدون مهدویت، هستی مبهم و گنگ و ابتر است. مهدویت با ترسیمی که از ابتدا و توصیفی که از انتهای تاریخ انسانی دارد، تنها دلیل برای بودن، تنها علت برای رفتن و بهترین گزینه برای امان ماندن از هزاران بی راهه و تنها راه برای پیمودن است. (۱)

مهدویت از یک سو شناخت دقیقی از آن چه هستیم (هویت) ارائه می کند و از سوی

ص: ۳۴

۱- مفاتیح الجنان، زیارت حضرت صاحب الامر عجل الله تعالی فرجه الشریف: «السلام علیک یا سبیل الله الذی من سلک غیره هلك»

دیگر با گشودن هدف های عالی برای زندگی (آرمان) انسان را به رشد و تعالی سوق می دهد. آموزه ای با این اهمیت که اساساً راهبردی است. یعنی علاوه بر هدف هم راه و هم وسیله است انسان را با توحید و از مسیر توحید به توحید می رساند، چرا از ثروتی که خدا به ما داده است برای آن خرج نکنیم؟ ما امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف را با جان و دل پذیرفته ایم ولی از پذیرش آن، چنان شاد نیستیم و تاکنون حاضر نشده ایم که برای آن خرج کنیم. بیایید با وقف مهدوی ثابت کنیم امامان را از همه چیز و همه کس بیشتر دوست داریم.

از امام محمد باقر عجل الله تعالی فرجه الشریف نقل شده است: رسول خدا ۶۱ مردی را دید که مشغول درختکاری است. ایستاد و گفت: آیا تو را به یک نوع درختکاری دیگری که ریشه دارتر و بادوام تر است راهنمایی کنم؟... آن مرد گفت: یا رسول الله! شاهد باش که این باغ وقف بر فقرای مسلمین است. سپس این آیه نازل شد:

((فَأَمَّا مَنْ أَعْطَىٰ وَاتَّقَىٰ ۖ وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَىٰ ۖ فَسَنِيْرُهُ

وقف هیچ گاه فیض آن تمام نمی شود و برای همیشه خیر و برکت آن در بستر زمان در اجتماع جاری و صاحب آن نیز همیشه از بهره ها و ثواب های آن لذت می برد.

در حال حاضر در کشور ما موقوفاتی وجود دارد که سابقه ی آن به نهصد سال پیش می رسد و همواره صدقه جاویدانی هستند که ماندگاری آن ها برای فرد واقف محفوظ است و نتیجه های معنوی آن همیشه سبز و روشن است.

هر کسی در این دنیا عمل خیری انجام بدهد در دفتر الهی ثبت و درج می شود و گم نمی شود. حتی اگر یک ذره بسیار کوچک باشد. نقل است: ثوبیه، کنیز ابولهب، مژده تولد حضرت محمدؐ را برایش آورد. او خوشحال شد و کنیز را آزاد کرد. بعد از مرگ ابولهب، شبی او را در عالم رؤیا دیدند، از وضع و حال او پرسیدند. ابولهب گفت: وضعیت خوبی ندارم. در بیابان خشک و سوزان

ص: ۳۶

سرگردانم و از تشنگی رنج می برم. تنها امیدم به چند قطره آب است که گاهی از میان دو انگشتم می آید و این آب از خوشحالی ام بر تولد پیامبر و آزاد کردن ثویبه است. (۱)

او فقط همین کار شایسته را انجام داده و نیتش هم عالی نبوده است ولی این مقدار به او در عالم برزخ لطف می شود. اگر ما آینده نگر باشیم می دانیم هیچ یک از اموالمان را نمی توانیم همراه خود به عالم برزخ ببریم، ولی با وقف برای امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف بهترین راه را برای انتقال ثروت انتخاب کرده ایم و می توانیم همواره در سایه سبز و روشن این عمل والا و پسندیده، فرش و چراغی برای زندگی آینده تهیه کنیم.

در قرآن کریم، آیاتی وجود دارد که ما را به «وقف مهدوی» تشویق و ترغیب می نماید. خداوند متعال می فرماید:

((وَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ))؛ (۲)

ص: ۳۷

۱- کتاب طبقات ابن سعه، ترجمه دکتر مهدوی دامغانی، ج ۱، ص ۹۷.

۲- آل عمران، ۵۷.

کسانی که ایمان آورده اند و کارهای شایسته انجام داده اند، همه ی مزدشان را می دهیم.

قطعاً وقف کردن برای امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف یکی از مصادیق «عمل صالح» است که از ایمان سرچشمه می گیرد و دارای ثواب های فراوان است. اگر شخصی توفیق داشته باشد، برای امام زمانش اموالی را وقف کند در دنیا و آخرت خیرهای فراوانی به او می رسد.

در آیه دیگری خداوند متعال می فرماید:

((الْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ أَمْلاً))؛ (۱)

مال و فرزندان آرایش زندگانی دنیا است ولی اعمال صالح که تا قیامت باقی است، نزد پروردگار بسی بهتر و عاقبت آن نیکوتر است.

«وقف مهدوی» از مصادیق بارز «باقیات و صالحات» است. هر شخصی در دوران زندگی اموالی به دست می آورد و بعد از مدت ها زندگی، همه ی آن ها را برای خانواده ی خود

ص: ۳۸

به عنوان ارث باقی می‌گذارد. اگر خوب و دقیق اندیشه شود مشخص می‌شود که وقف مقداری از این اموال برای صاحب الزمان عجل الله تعالی فرجه الشریف، باقیات صالحات است و بعد از مرگ و رفتن به آن دنیا فایده‌ها و نتیجه‌های فراوانی برای ما به ارمغان می‌آورد. خداوند در قرآن کریم می‌فرماید: ((وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَى))؛(۱)

زندگی اخروی جاودانه است. در اسلام بهره‌برداری از لذات حلال دنیا مشروع دانسته شده و کسی نمی‌تواند آنرا حرام نماید و لیک خداوند می‌فرماید: از آنچه در دنیا به تو داده شده است با عمل صالح برای آخرت خود ذخیره نما ((وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِنَ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ))؛(۲)

یعنی با آنچه خداوند بتو داده است ثواب آخرت را بجوی و بهره‌ات را از دنیا فراموش مکن و نیکی کن همانطور که خداوند به تو

ص: ۳۹

۱- سوره اعلی، آیه ۱۷

۲- سوره قصص، آیه ۷۷

انعام داده است.

بنابراین دنیا و آخرت از لحاظ سعادت‌مند کردن انسان بهم مربوطند و یک مجموعه اند و دنیا مزرعه آخرت است و می بینیم که بسیاری از واقفین خیراندیش نیز به مسأله توجه داشته اند، مثلاً در وقفنامه مدرسه نوریه اصفهان می خوانیم که: «... قطع تعلق از شوائب علائق زخارف دنیوی نموده و بر این مقال مترنم بوده اند:

ب_دنی_ات_وان_ی که عَقَب_ی خ_ری

بخر جان من ورنه حسرت خوری

و دریافته اند که جهان و زندگی بازیچه ای بیش نیست و به آیه شریفه گوش جان سپرده اند که: ((وَمَا هِيَ إِلَّا لَهُمْ وَلَعِبٌ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِیَ الْحَيَوَانُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ)). (۱)

«این زندگی دنیا، جز سرگرمی و بازیچه نیست، زندگی حقیقتی سرای آخرت است ای کاش می دانستند.»

یقیناً داشتن دارایی برای همه لذت بخش است

ص: ۴۰

و همگان دوست دارند که اموال فراوانی داشته باشند که زندگی خوب و راحتی داشته باشند.

به طور خلاصه داشتن پول و ثروت برای همگان شیرین است. همه دوست دارند وضع مالی خوبی داشته و به دیگران کمک کنند. برخی از افراد که اهل بذل و بخشش و انفاق نیستند با خود می گویند: اموال من کم است ولی اگر روزی مال فراوانی داشته باشم حتماً مقداری را می بخشم. بهتر است به این آیه خوب توجه کرد. خداوند متعال می فرماید:

((لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ))؛ (۱)

هرگز به مقام نیکوکاران نخواهید رسید مگر این که از آن چه دوست دارید انفاق کنید.

همین مقدار کمی که از اموال نزد ما وجود دارد و آن ها را دوست داشته و می خواهیم را باید انفاق کنیم و هیچ انفاقی بالاتر از انفاق برای حجت خدا و امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف نیست.

درست است دل کردن کاری سخت و دشوار است ولی نیکوکاری امری بسیار بزرگ

ص: ۴۱

است. نیکوکاری فقط به نماز خواندن و روزه گرفتن نیست. خداوند متعال می فرماید:

((لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُوَلُّوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَـكِنَّ الْبِرَّ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ وَآتَى الْمَالَ عَلَى حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ))؛ (۱)

نیکوکاری آن نیست که روی خود را به سوی مشرق و مغرب بگردانید؛ بلکه نیکی آن است که کسی به خداوند و روز واپسین و فرشتگان و کتاب و پیامبران ایمان آورد و مال خود را با وجود دوست داشتنش، به خوشاوندان و یتیمان و بینوایان و در راه ماندگان و... ببخشد.

نکته دقیقی که از این آیات نورانی فهمیده می شود این است که «وقف مهدوی» از اموال دوست داشتنی انتخاب شود. در این وقف لازم است مالی که از راه حلال به دست آمده و آن را دوست می داریم تقدیم شود و بدانید هرچه وقف نمایید علاوه بر فایده های این دنیا

ص: ۴۲

همان را در روز قیامت می یابید. خداوند متعال می فرماید:

((وَمَا تَقْدُمُوا لَأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ))؛ (۱)

هرچه از نیکی برای خویش از پیش فرستید آن را نزد خدا بهتر و با پاداشی بزرگ تر خواهید یافت.

آثار وقف مهدوی

اشاره

وقف، یادگاری ماندگار و صدقه ای همیشه جاری است، همه دوست دارند نام نیک و خوبی از خود به جای بگذارند و پس از مرگ، یاد و نام او زنده و جاوید باشد. بنابراین نباید از «وقف مهدوی» غاف بود. در حقیقت وقف مانند چشمه ای است که همیشه می جوشد. بنابراین وقف مهدوی علاوه بر خیرات و برکات این چینی، دارای آثار و فواید دیگری نیز می باشد که عبارت است از:

۱. تألیف قلوب مردم به امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف

قطعاً وقف مهدوی دل ها و جان ها را بیشتر

ص: ۴۳

با امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف پیوند می دهد و مایه انس می شود. شما وقتی خانه، زمین، دل و هر چیز دیگری را وقف توسعه ی فرهنگ مهدویت می نمائید. فرصتی فراهم می آورید که مکانی و جلسه ای را برای گفت و گو، درباره امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف ایجاد کنید و دیگران توفیق می یابند درباره حضرت شناخت بیشتری یابند قلب و جان خود را با یاد و نام حضرت چراغانی کنند.

۲. آشنا نمودن مردم با فرهنگ مهدوی

مهدویت دریایی پر از گوهر و عقیده ای بسیار ارزشمند است که متأسفانه شیعه با همه عظمتش، هنوز به صورت جامع آن را درک نکرده است، لذا وقف شما گام بسیار مؤثری برای آشنا شدن شیعه با این موهبت الهی است.

تمام خوبی و خیرات در فرهنگ مهدویت نهفته شده است، وقتی کودک یا جوانی با کمک از وقف شما با این فرهنگ آشنا می شود در حقیقت او با مجموعه ای از خوبی ها آشنا شده است. در فرهنگ مهدویت، رشد، صلاح، تقوا، هویت، آرمان و خلاصه توحید، نبوت و امامت نهفته شده است. و شما به او

کمک نموده اید که با حقیقات هستی آشنا شود.

۳. بسط و گسترش فرهنگ مهدوی

وقتی ثروتی به طور خاص و نوع خاص وقف مهدویت شود، این فرهنگ را به نحو خاص و ویژه گسترش می دهد. مثلاً اگر ملکی وقف شود تا عوایدش در ترویج فرهنگ مهدویت در مناطق غیر شیعه صرف و خرج شود یا عواید آن در رابطه با چاپ کتاب های مهدوی به سایر زبان ها باشد و یا فواید آن در برگزاری جلسات در نقاط محروم ایران و غیر ایران صرف و خرج شود، تمام این امور سبب گسترش این فرهنگ و آشنا کردن دیگران با جان هستی است.

همچنین نوعی زمینه سازی برای ظهور حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف نیز می باشد. زیرا یکی از شرایط مهم ظهور، آمادگی عمومی است. وقتی عموم شیعیان، مسلمانان و موحدان عالم، در تاب و تب منجی باشند، خداوند فرج نهایی را مقرر می فرماید.

ص: ۴۵

۴. تشویق دیگران به وقف مهدوی

الان موقوفات مهدوی شایع نشده است. بیشتر موقوفات در ایران به این سمت و سو جریان پیدا نکرده است. شما با وقف نمودن برای امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف در ترویج فرهنگ وقف مهدوی، سهم هستید. وقتی از عوائد وقف شما جلسه ای، کتابی و یا آثار دیگری شکل می گیرد سبب می شود، دیگران نیز در این رابطه شوق و شور یابند و موقوفات مهدوی گسترش می یابد.

وقف مهدوی؛ وظایف منتظران

در این رابطه مردم و سازمان اوقاف و امور خیریه هر کدام به تنهایی وظایفی دارند.

سازمان اوقاف برای گسترش وقف مهدوی نقش مهم و بسزایی دارد. برخی از راه کارها عبارتند از:

۱. تشویق ثروت مندان و خیرین

۲. برگزاری هم اندیشی و همایش در این رابطه

۳. تسهیلات ویژه دولتی در باب این گونه موقوفات

برای مردم نیز راه کارهایی در رابطه چه و

چگونه وقف مهدوی وجود دارد که برخی از موارد عبارت است از:

۱. ساختن مهدیه
۲. ایجاد مراکز ویژه تعلیم و تعلّم مباحث مهدوی
۳. دایر کردن کتاب خانه های تخصصی مهدویت
۴. احیاء آثار خطی مهدوی
۵. برگزاری جلسات و هیئت های مهدوی
۶. تشویق و ترغیب ختم قرآن برای حضرت
۷. چاپ کتاب های مهدوی
۸. وقف امکانات و تجهیزات برای اماکن مهدوی
۹. توزیع و پخش آثار (کتاب، جزوه، CD) مهدوی
۱۰. کمک به راه اندازی سایت ها، شبکه های ماهواره ای و مطبوعات مهدوی

حکم وقف از بیان امام زمان

در قسمتی از توقیع امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف در جواب سؤال های ابوالحسین محمد بن جعفر اسدی

آمده است.

((وَأَمَّا مَا سَأَلْت عَنْهُ مِنْ أَمْرِ الْوَقْفِ عَلَى نَاحِيَّتِنَا وَمَا يَجْعَلُ لَنَا ثُمَّ يَحْتَاجُ إِلَيْهِ صَاحِبُهُ، فَكُلُّ مَا لَمْ يَسْلَمْ فَصَاحِبُهُ فِيهِ بِالْخِيَارِ، وَكُلُّ مَا سَلَّمَ فَلَا خِيَارَ فِيهِ لِصَاحِبِهِ، إِحْتَاجُ إِلَيْهِ صَاحِبُهُ أَوْ لَمْ يَحْتَاجْ))؛(۱)

از ما درباره این که فردی چیزی را برای ما وقف کرده، ولی خودش به آن محتاج شده است، پرسیده ای. حکم چنین فردی، این است که در آن چه برای ما وقف کرده، ولی تسلیم ما نکرده، مختار است و می تواند وقف را به هم بزند؛ ولی آن چه را، به خاطر تسلیم، وقفش مسلم شده است، دیگر نمی تواند برگرداند، خواه به آن احتیاج داشته یا نداشته باشد.

حکم وقف با معاملات دیگر تفاوت دارد. اگر کسی چیزی را بفروشد و پولش را از مشتری بگیرد، ولی پشیمان شود و از معامله صرف نظر کند، می تواند پول را پس دهد و

ص: ۴۸

۱- کمال الدین، ج ۲، ص ۵۲۰، ح ۴۹؛ بحار الأنوار، ج ۵۳، ص ۱۸۲، ح ۱۱.

معامله را به هم بزنند، اما وقف این گونه نیست. وقتی چیزی وقف شد، اگر واقف، آن را به موقوف علیه (کسانی که آن چیز برای آنان وقف شده) تسلیم نکرده باشد، می تواند وقف را بر هم بزند و به دارایی های خودش بازگرداند، ولی اگر مال موقوف را در اختیار موقوف علیه قرار داد، آن وقف حتمیت پیدا می کند و واقف نمی تواند به هیچ عنوان آن را به اموال خود بازگرداند.

در این حکم، فرق نمی کند که موقوف علیه چه کسی باشد، امام معصوم باشد یا فرد عادی، نیز تفاوتی ندارد که مال موقوف چه مقدار باشد، کم یا زیاد.

عنایت امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف به اوقاف

تمام اعمال ما در برابر دیدگان نافذ حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف است و او از همه ی امور آگاه هستند در زیارت روز جمعه به حضرتش عرضه می داریم: السلام علیک یا عین الله فی خلقه؛ سلام بر چشم خدا در میان خلایق. همان طوری که از خداوند متعال چیزی پوشیده و پنهان نیست از خلیفه ی او

نیز چیزی مخفی نیست. در این میان امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف از موقوفات نیز آگاهی کامل دارند. لذا مورد توجه ایشان نیز می باشد. این حکایت گویای این حقیقت است.

جمعی از اهالی مازندران و بعضی از علمای تهران فرمودند:

در زمان عالم ربانی حاج ملا محمد اشرفی مازندرانی یکی از ثروتمندان آن سامان که صاحب زمین و املاک بسیاری بود، به بلا و مصیبت‌هایی مبتلا شد به طوری که همه ثروتش را از دست داد و امرار معاش او منحصر به غله یک روستای وقفی، که ظاهراً متولی شرعی آن بود، گردید، و از حقی که برای این کار از سوی واقف تعیین شده بود، زندگیش را می گذراند.

در همین ایام یکی از ثروتمندان حوالی، مدعی مالکیت آن روستا شد و این مطلب را منتشر کرده بود که آن محل از املاک من بوده و غصب شده است بنا بر این وقفیت آن درست نیست و چون در آن دیار، با ثروت و اقتدار بود، طبق ادعای خود، شهودی ترتیب داد و در هر محضری که نزاع طرح می شد بر

ص: ۵۰

حسب ظاهر شرع، حکم به حقانیت او در مورد مالکیتش می دادند. طرف مقابل (ثروتمند ورشکسته)، که ظاهراً متولی وقف در آنجا بود؛ از اجرای این حکم امتناع می کرد.

این مشاجرات طول کشید و دو طرف خسته شدند. بعضی از مصلحین خیراندیش به میان آمدند و هر دو را ملزم نمودند که دعوا را به محضر عالم ربانی، مرحوم حاجی اشرفی مازندرانی ببرند و هر چه ایشان حکم فرمود، تسلیم شوند و به مرحله اجرا بگذارند.

آنها هم این کار را انجام دادند. بعد از طرح دعوا و اقامه شهود، متولی (ثروتمند ورشکسته) متوجه شد که حاجی اشرفی نیز با این حساب، حکم به ملکیت آنجا خواهد داد، لذا درمانده شد و از شدت درماندگی، خود را به مدرسه «بخش اشرف» (از بخشهای مازندران) رساند که شاید با دیدن طلاب، راه حلی پیدا شود. وقتی وارد مدرسه شد، دید آنها مشغول مباحثه علمی هستند.

آن بیچاره، مهموم و مغموم در گوشه ای نشست و سر به گریبان تفکر فرو برد. در این

بین، یکی از طلاب نزد او آمد و علت هم و غم او را پرسید. وی، جریان را برای او بیان کرد و در ضمن راه چاره ای از ایشان خواست.

طلبه گفت: چاره کار تو این است که به بیرون شهر بروی و نماز حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف را بخوانی و بعد از نماز به او، متوسل شوی. شاید آن حضرت تو را از این هم و غم نجات دهند.

او بعد از این راهنمایی، به بیرون شهر در بیابانی خالی از مردم رفت و بعد از اقامه نماز، به آن حضرت متوسل شد. در همین اثناء، مردی به هیئت رعایای آن اطراف، نزد او نمایان شد و علت هم و حزن و بیرون آمدنش به آن بیابان را پرسید. او تمام خصوصیات ماجرا را به عرض رساند.

آن مرد بظاهر روستایی، فرمود: مشکل آسان و هم و غمت تمام شد. به شهر مراجعت کن و خدمت جناب حاجی اشرفی برو و به او بگو: از جانب شخصی بزرگ مأموریت داری که حکم به وقفیت این جا بدهی!

او عرض کرد: با وجود اقامه شهودی که طرف مقابل من است، چطور حاجی اشرفی حکم به وقفیت خواهد داد؟

فرمود: اگر ایشان بر حکم به وقفیت دغدغه ای داشتند، بگو: از جانب آن شخص بزرگ علامت و نشانه ای بر وقفیت آورده ام. وقتی گفت: آن نشانه و علامت چیست؟ به ایشان بگو: آن شخص بزرگ فرموده اند: ما امثال شما را تأیید می نمایم که در حکم و فتوا خطا نکنید و نشان اینکه حکم به وقفیت صحیح است، آن است که در وقت تشریف به مکه معظمه، موقعی که در مقام ابراهیم ۷ مشغول نماز بودی، در قنوت، فلان دعا را خواندی و یک کلمه آن دعا را غلط خواندی، من آهسته به گوشت گفتم: این کلمه غلط است و صحیحش فلان چیز است و از نظرت ناپدید شدم! همین که آن مرد بظاهر روستایی این جملات را فرمود، از نظر او نیز غایب شد و وی خرم و خوشحال به شهر برگشت و شرفیاب حضور مرحوم حاجی اشرفی گردید و ماجرا را خدمت ایشان عرض کرد و ایشان به فرمایش حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف حکم به وقفیت را صادر نمودند و او

را از هم و غم نجات دادند. (۱)

ص: ۵۴

۱- برکات حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف، ص ۲۴۰؛ العبقری الحسان، ج ۲، ص ۱۱۲.

تصویر شماره (۱)

مجموعه حجت آباد یزد

ص: ۵۵

تصویر شماره (۲)

گنجینه وقف شده در حرم حضرت معصومه

تصویر شماره (۳)

چشمه علی دامغان

ص: ۵۶

تصویر شماره (۴)

قرآن وقف شده تلاوت برای امام زمان

ص: ۵۷

تصویر شماره (۵)

قرآن وقف شده تلاوت برای امام زمان

ص: ۵۸

تصویر شماره (۶)

ص: ۵۹

تصویر شماره (۷)

وقف نامه قرآن

ص: ۶۰

تصویر شماره (۸)

وقف نامه قرآن

ص: ۶۱

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند؟

سوره زمر / ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ. ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفاً علمی و به دور از تعصبات و جریان‌های اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب «مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می‌نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱. بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)
۲. تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی
۳. جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه، تبلت ها، رایانه ها و ...
۴. سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو
۵. گسترش فرهنگ عمومی مطالعه
۶. زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱. عمل بر مبنای مجوز های قانونی
۲. ارتباط با مراکز هم سو
۳. پرهیز از موازی کاری

۴. صرفا ارائه محتوای علمی

۵. ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱. چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲. برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳. تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴. تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵. ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶. تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷. راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸. طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹. برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰. برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

JAVA.۱

ANDROID.۲

EPUB.۳

CHM.۴

PDF.۵

HTML.۶

CHM.۷

GHB.۸

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

ANDROID.۱

IOS.۲

WINDOWS PHONE.۳

WINDOWS.۴

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

در پایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می
نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آواده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک ۱۲۹/۳۴ - طبقه
اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۰۲۱ - ۸۸۳۱۸۷۲۲

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

